

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง
ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายเฉลิม เรืองเพ็ง

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๓๕ หมู่ที่ ๓ ตำบลตะแพน อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

โทรศัพท์ ๐๘๙-๙๗๗-๐๗๘๓ Facebook - Line -

เกิด พ.ศ. ๒๕๔๘ ปัจจุบันอายุ ๗๐ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สถาบันการศึกษา โรงเรียนวัดโกงน้ำ

คณะ/สาขาวิชา -

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ -

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๓๕๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก เกษตรผสมผสาน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

การดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง โดยเป็น ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลัก จำนวน ๑ ศูนย์ และศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๓ ศูนย์ มีฐานการเรียนรู้ แปลงเรียนรู้ และเกษตรกรต้นแบบ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของ ชุมชน ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเกษตร จนสามารถลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตได้ โดยศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสม มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เหมาะสมกับพื้นที่และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และการทำไร่นาสวนผสม ทุกอย่างที่ต้องลงทุนจะต้องผ่านการ กลั่นกรองถึงการใช้ประโยชน์ถึงความคุ้มค่าเสมอ

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การลดต้นทุนการผลิตยางพารา โดยใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ โดยใช้ ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินและเสริมปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตได้จากฟาร์มไก่และน้ำจากบ่อเลี้ยงปลา

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยการทำเกษตร แบบผสมผสาน สร้างรายได้รายวัน รายเดือน รายปี ใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ การปลูกยางพารา การปลูกไม้ผล การเลี้ยงไก่ ผลิตสูตรอาหารเอง การเลี้ยงปลาตก และอื่น ๆ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การเกษตรแบบผสมผสาน โดยการปลูกพืชแบบไร้สวนผสมในสวนยาง ได้แก่ ไม้ผล หนาก ฝักเหมียง พริกไทย เพื่อเพิ่มรายได้

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ โดยจัดหาวัสดุเหลือใช้และวัสดุ ในครัวเรือนในชุมชน จัดหาปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเป็นการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงสุด

ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ การเลี้ยงปลาและการผลิตอาหาร โดยเลี้ยงปลาดุก เพื่อเพิ่มรายได้ลดต้นทุน โดยนำวัสดุ ในชุมชนผลิตเป็นอาหารเอง เพิ่มมูลค่าโดยแปรรูปเป็นปลาดุกร้า และนำน้ำทิ้งจาก บ่อเลี้ยงปลาไปใช้ในแปลงปาล์มน้ำมัน

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
๒. การลดต้นทุนการผลิต
๓. การทำบัญชีครัวเรือน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยการทำเกษตรแบบผสมผสาน สร้างรายได้รายวัน ใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
๒. การเกษตรแบบผสมผสาน โดยการปลูกพืชแบบไร่นาสวนผสมในสวนยาง ได้แก่ ไม้ผล มังคุด ผักเหมียง พริกไทย เพื่อเพิ่มรายได้

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ โดยจัดหาวัสดุเหลือใช้และวัสดุในครัวเรือนในชุมชน จัดหาปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเป็นการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงสุด
๒. การเลี้ยงปลาและการผลิตอาหาร โดยเลี้ยงปลาดุก เพื่อเพิ่มรายได้ลดต้นทุนโดยนำวัสดุในชุมชนผลิตเป็นอาหารเอง เพิ่มมูลค่าโดยแปรรูปเป็นปลาดุกร้า และนำน้ำจากบ่อปลาใช้เป็นปุ๋ย

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร การเลี้ยงปลาและการผลิตอาหาร (การผลิตอาหารปลาดุก)

วัตถุประสงค์หลักสูตร ๑. เพื่อลดต้นทุนการผลิต

๒. สามารถควบคุมคุณภาพของสินค้าได้

บุคคลเป้าหมาย เกษตรกรในพื้นที่และบุคคลทั่วไป

เนื้อหาวิชาโดยสรุป

การผลิตอาหารปลาตาก ปริมาณ ๑๐๐ กิโลกรัม

ส่วนประกอบ

๑. ปลาขาว	๑๓ กิโลกรัม
๒. กากถั่วเหลือง	๒๒ กิโลกรัม
๓. ปลาป่น	๒๒ กิโลกรัม
๔. รำละเอียด	๑๘ กิโลกรัม
๕. ใบกระถิน	๑๐ กิโลกรัม
๖. ถั่วอบ	๖ กิโลกรัม
๗. มันเส้นบด	๕ กิโลกรัม
๘. มันพืชหรือมันหมู	๑ กิโลกรัม
๙. ไคแคลเซียมฟอสเฟส (P๑๘)	๑ กิโลกรัม
๑๐. วิตามินปลา	๒๕๐ กรัม
๑๑. วัน ๑๒๕	๒๕๐ กรัม
๑๒. เกลือทิพย์	๑ ถุง

วิธีทำ

นำปลาขาวไปต้มแล้วนำส่วนผสมทั้งหมดคลุกเค้าให้เข้ากันอาจใช้เครื่องผสมอาหารเพื่อลดการใช้แรงงานคน

วิธีการอบรม (เช่นการบรรยาย การสาธิต การฝึกปฏิบัติ เป็นต้น)

เกษตรกรต้นแบบมีการบรรยายขั้นตอนการผลิต การจัดหาวัสดุในท้องถิ่น และการสาธิตขั้นตอนในการผลิตอาหารสัตว์

สื่อที่ใช้ในการอบรม

๑. สื่อประเภทเอกสาร วัสดุสาธิต

๒. การสาธิตและการฝึกปฏิบัติ

ประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ

๑. เป็นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ในการพัฒนาสินค้าเกษตร

๒. สามารถนำวัตถุดิบในชุมชนมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ ลดต้นทุนการผลิต

๓. สามารถลดต้นทุนการผลิตส่งผลให้เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

มีการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกันกับหน่วยงานและหมู่บ้าน เพื่อให้แผนที่ออกมาสามารถตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่ได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน เข้าร่วมประชุมและรับฟังข้อมูลจากทุกระดับ เริ่มจากการมีส่วนร่วมตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน อำเภอ ไปจนถึงระดับจังหวัด โดยมีการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ เพื่อรวบรวมปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะแบบรอบด้าน นำเสนอปัญหาจริงจากพื้นที่ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร ทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยมีการประชุมหารือร่วมกันเพื่อกำหนดเป้าหมาย และจัดทำแผนปฏิบัติการในเชิงบูรณาการที่สามารถขับเคลื่อนได้จริงในพื้นที่

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

จัดทำแผนปฏิบัติการการบูรณาการการพัฒนาการเกษตรของ ศพก. และเครือข่าย มีการประชุมเชื่อมโยง การดำเนินงานคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ เพื่อกำหนดประเด็นรายละเอียดการพัฒนาและ ร่วมกันวิเคราะห์ วางแผน การดำเนินงานของ ศพก. มีการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และมีการติดต่อเพื่อ สนับสนุนปัจจัยการผลิตระหว่าง ศพก.การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการประสานการ ทำงานเครือข่ายด้านการผลิต ด้านการตลาด รวมทั้งองค์ความรู้ต่างๆ มี ศพก. เป็นฐานเรียนรู้และเป็นแหล่งองค์ ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับ ใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตร แบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

หลังจากปรับเปลี่ยนพื้นที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนของ จังหวัด จาก ๑ ใน ๑๑ คน เข้ารับพระราชทานโล่รางวัลจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และ ได้น้อมนำพระราชดำริของสมเด็จพระเทพฯ เรื่องการสร้างรายได้รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี มาปรับใช้ในการ ประกอบอาชีพการเกษตร โดยปรับที่นา ๘ ไร่ เป็นนา ๓ ไร่ เพื่อบริโภค เป็นนาหญ้า ๕ ไร่ เพื่อให้มีหญ้า เพียงพอกับการเลี้ยงโค

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำ เทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เหมาะสมกับพื้นที่และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และไร่นาสวนผสม โดยทำการเกษตรแบบลงทุนคุณสองเสมอ ทุกอย่างที่ต้องลงทุน จะต้องผ่านการกลั่นกรองถึงการใช้ประโยชน์ว่าจะต้องมีความคุ้มค่าเสมอ นอกจากบรรทุกโค สิ่งของ ปัจจัยการ ผลิตต่าง ๆ และเวลาวางสามารถรับจ้างได้ด้วย เป็นการสร้างรายได้โดยการบริการเพื่อนบ้าน การวางท่อส่งน้ำ จากลำธารส่งมาบ่อเลี้ยงปลา นอกจากส่งน้ำแก่บ่อเลี้ยงปลาแล้ว เวลาจับปลาหรือต้องการรดน้ำไม้ผลก็ใช้ท่อนั้น เป็นท่อเมนในการรดน้ำไม้ผลด้วย

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรม การเกษตร

- การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
- การนำผลผลิตไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และเพื่อเพิ่มมูลค่าอธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมทางการเกษตร

- มีการศึกษาหาความรู้และนำหลักวิชาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และประสบการณ์จากการทำกิจกรรมต่างมาปรับปรุงสภาพการผลิต เน้นการลดปลดปล่อยจากสารพิษ ตลอดจนมีการนำอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำกิจกรรม

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

เครื่องสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ เป็นหนึ่งในโครงการที่กระทรวงพลังงานส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกในการใช้พลังงานทดแทน ลดต้นทุนการผลิต และส่งเสริมการพัฒนาพลังงานอย่างยั่งยืน โครงการนี้มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากพลังงานแสงอาทิตย์ในระบบสูบน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของเกษตรกร และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาพลังงาน เครื่องสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ทำงานโดยใช้แผงโซลาร์เซลล์แปลงพลังงานแสงอาทิตย์เป็นพลังงานไฟฟ้า กระแสไฟฟ้าที่ได้จะถูกนำไปใช้ในการขับเคลื่อนมอเตอร์ของปั้มน้ำ เพื่อสูบน้ำจากแหล่งน้ำต่างๆ

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น

- การใช้ปุ๋ยหมัก แทนการใช้ปุ๋ยเคมี เนื่องจากศูนย์เรียนรู้สามารถผลิตมูลสัตว์ต่างๆ ได้เอง ช่วยให้ประหยัดต้นทุนการผลิต ทั้งยังช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ปรับปรุงคุณภาพดิน ทำให้ดินร่วนซุย และระบายอากาศได้ดี
- การใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมีทำให้ได้ผลผลิตปลอดภัย ดีต่อทั้งผู้บริโภคและผู้ผลิต

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

- ๑.๑) พุเรียน พื้นที่ปลูกจำนวน ๔ (ไร่-งาน-วา)
- ๑.๒) ปาล์มน้ำมัน พื้นที่ปลูกจำนวน ๕ (ไร่-งาน-วา)
- ๑.๓) ผักสวนครัว พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ (ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

- ๒.๑) ปลานิล จำนวน ๒ บ่อ
- ๒.๒) ปลาดุก จำนวน ๖ บ่อ

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

- ๓.๑) หมูขุน จำนวน ๓๐ ตัว
- ๓.๒) วัว จำนวน ๕ ตัว
- ๓.๓) ไก่ไข่ จำนวน ๒,๕๐๐ ตัว

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

- ๔.๑) อาหารไก่ไข่ จำนวน ๔๕๐ กระสอบ/เดือน

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า อาหารไก่ไข่ มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

ปลายข้าว กากถั่วเหลือง ปลาป่น รำละเอียด ใบกระถิน ถั่วอบ มันเส้นบด มันพืชหรือมันหมู
โดแคลเซียมฟอสเฟส (P๑๘) วิตามินปลา วัน ๑๒๕ เกลือทิพย์

ราคาขายกระสอบละ ๔๘๐ บาท/กระสอบ

รวมต้นทุนการผลิต ๔๑๐ บาท/กระสอบ

กำไร ๗๐ บาท/กระสอบ

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ขยายไข่ไก่

เฉลี่ยรายได้วันละ ๘,๐๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พริกชี้หนู ปลาคาร์พ

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๓,๐๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ปลาตะเพียน ปลานิล

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๑๖๐,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ วัว หมู

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๕๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง : การบริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น : ใช้พื้นที่ของตนเองเป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกร เป็นจุดดูงานไร่นาสวนผสมของอำเภอ ทั้งในพื้นที่ใกล้เคียง และต่างอำเภอ

ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน : ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนเข้มแข็ง

๒. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. ใช้พันธุ์ดีหรือใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการผลิต เป็นต้น

- ใช้พันธุ์ปลูกที่ได้รับมาตรฐาน ใช้เครื่องจักรในการผลิต

๒. ทำปุ๋ยจากวัสดุเหลือใช้หรือปรับปรุงบำรุงดิน สร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้

- นำมูลสัตว์ในฟาร์มใช้ทำปุ๋ยหมัก น้ำทิ้งจากบ่อเลี้ยงปลานำไปใช้ในแปลงหญ้าและแปลงปาล์ม

๓. ลดการใช้สารเคมี ใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี การกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีธรรมชาติ ไม่กระทบกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

- มีการจัดทำน้ำหมักชีวภาพ นำปุ๋ยหมักมาใช้ในแปลงปลูก

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑) ฟาร์มตั้งอยู่นอกเขตป่าสงวน มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

๒) การปรับปรุงบำรุงดินในฟาร์ม ใช้มูลสัตว์ที่เกิดขึ้นในฟาร์มเป็นหลัก ทั้งมูลไก่ โค หมูและน้ำจากบ่อเลี้ยงปลา และใช้พื้นที่ทุกตารางเมตร ให้เกิดประโยชน์ โดยการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ทุกพื้นที่ที่มีที่ว่าง

๓) การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ไม่ใช้สารเคมีเลย แต่จะใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การห่อผล การตัดแต่งกิ่งให้โปร่ง

๔) บำบัดของเสีย/น้ำเสียจากการเลี้ยงสัตว์ โดยการนำไปรดแปลงหญ้า นอกจากช่วยกำจัด

ของเสียแล้ว ยังช่วยประหยัดปุ๋ยที่จะใส่แปลงหญ้าด้วย เช่น น้ำขี้หมู มีบ่อเก็บไว้ เพื่อใช้รดน้ำแปลงหญ้า ทำให้หญ้าเจริญเติบโตดี ไม่ต้องใส่ปุ๋ยอย่างอื่นเลย

๕) กิจกรรมที่มีการพึ่งพาอาศัยกัน ได้แก่

๕.๑ เลี้ยงไก่ไข่บนบ่อปลา ทำให้คอกไก่ไม่ร้อน มูลไก่ และอาหารไก่ที่ตกหล่นเป็นอาหารของปลาตก ทำให้ได้น้ำหนักปลาดุกเพิ่มรุ่นละ ๓๐๐ กิโลกรัม

๕.๒ ปลูกหญ้าทุกที่มีที่ว่าง ช่วยคลุมดิน ลดการระเหยของน้ำในดิน ตัดหญ้าไปให้โคกิน เศษหญ้าที่เหลือใช้ทุกปุ๋ยมาก นำไปใส่ไม้ผล

๕.๓ บริเวณบ้านตกแต่งด้วยไม้ดอกไม้ประดับ มีความร่มรื่น สวยงาม ถูกสุขลักษณะ และการจัดบ้านเรือนตามแนวทางบ้านเกษตรสมบูรณ์

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

การประชาสัมพันธ์เศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ความรู้ด้านการเลี้ยงปลาดุก ไก่ไข่ การทำไร่นาสวนผสม และต่อมาได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมจากหน่วยงานภาครัฐ จนได้มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนการผลิต จนเป็นแหล่งศึกษาดูงานของบุคคลผู้สนใจทั้งในและนอกพื้นที่

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

สามารถถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่ตามกระบวนการอบรมต่างๆ เช่น วิทยากรงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อการเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) การฝึกอบรมเกษตรกรผู้นำ และจากหน่วยงานต่างๆ ที่ได้รับเชิญไปเป็นวิทยากร รวมถึงการรับคณะศึกษาดูงานในแปลงเรียนรู้

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ร่วมกันคิดหาวิธีแก้ไข เพื่อนำปัญหาไปประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ หรือชุมชนเพื่อให้การช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรม ขอรับการสนับสนุนความรู้ ปัจจัยการผลิต การอบรมเกษตรกร เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตร การจัดการศัตรูพืชในพื้นที่ การจัดการดินปุ๋ยชุมชน ข่าวสารจากหน่วยงานราชการ เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้รับความรู้ การให้คำปรึกษา ด้านการผลิตพืช การเลี้ยงสัตว์ ประมง และการแปรรูปสินค้าเกษตร สำหรับผู้ที่มาอบรมและศึกษาดูงานในศูนย์เรียนรู้

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

เกษตรกรที่ศึกษาดูงาน ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอศรีบรรพต มีทั้งแบบเป็นหมู่คณะ และแบบบุคคล โดยจะยกตัวอย่างเกษตรกรที่มีการนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ คือ นายทองคำ แสงเกิด ได้ร่วมอบรมและศึกษาดูงาน จากนายเฉลิม เรืองเพ็ง กิจกรรมเลี้ยงไก่ไข่ แล้วนำแนวคิดที่ได้มาประยุกต์ใช้ในแปลงของตนเอง โดยการทำการลงเลี้ยงไก่จากวัสดุที่หาได้ในพื้นที่เพื่อลดต้นทุนการผลิต และยังต้นแบบให้แก่เกษตรกรรายอื่นในพื้นที่

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- สภาพการทำเกษตรทุกกิจกรรมเกื้อกูลและครบวงจร
- ยึดหลักการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและหมุนเวียนใช้ปัจจัยการผลิตอย่างต่อเนื่องและคุ้มค่า
- มีผลตอบแทนการลงทุนต่อเนื่องและหมุนเวียนตลอด
- ชุมชนมีส่วนร่วมและสังคมยอมรับ เป็นศูนย์เรียนรู้ขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการเกษตรทฤษฎีใหม่

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- มีการประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ เพื่อกำหนดประเด็นรายละเอียดการพัฒนาและร่วมกันวิเคราะห์ วางแผน การดำเนินงานของ ศพก. มีการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และมีการติดต่อเพื่อสนับสนุนปัจจัยการผลิตระหว่าง ศพก.

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน ผลงานและความสำเร็จ นายเฉลิม เรืองเพ็ง ทำไร่นาสวนผสมสำเร็จเป็นรายแรกในตำบลตะพาน อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง โดยยึดแนวทางทฤษฎีใหม่ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีความขยัน อดทน อดออม กล้าคิดกล้าทำ ครอบครัวยุคใหม่ดีดร้อน อยู่ดีกินดี นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้และสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้ ต้องมีการศึกษาข้อมูลให้ถ่องแท้ มีการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

๑. เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายปกครอง หมู่ที่ ๓ ตำบลตะพาน อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง เป็นเวลา ๑๐ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ - ๒๕๔๒

๒. เป็นอาสาสมัครพัฒนาปศุสัตว์ประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ ๓ ตำบลตะพาน อำเภอศรีบรรพต จังหวัด พัทลุงตั้งแต่ปี ๒๕๓๓ - ปัจจุบัน

๓. วิทยาการด้านการทำไร่นาสวนผสม ด้านเลี้ยงสัตว์ แก่หน่วยงานราชการ ต่าง ๆ ปี ๒๕๓๕ - ปัจจุบัน

๔. เป็นวิทยาการเศรษฐกิจพอเพียงให้กับศูนย์ปราชญ์ไกรน้ำ ปี ๒๕๔๙ - ปัจจุบัน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ใช้พื้นที่ของตนเองเป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกร เป็นจุดดูงานไร่นาสวนผสมของ อำเภอศรี บรรพต ทั้งในพื้นที่ใกล้เคียง และต่างอำเภอ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๒

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ข้อคิดประจำตัวในการทำงานยึดหลัก ๘ ข้อ ดังนี้

๑. ปรับความคิด
๒. ไม่อยากผิตต้องวางแผน
๓. หนักแน่นเรื่องบัญชี
๔. วิเคราะห์ข้อมูล เพิ่มพูนรายได้
๕. ลดค่าใช้จ่าย
๖. เก็บออม
๗. แสวงหาโอกาส
๘. ต้องฉลาดความด้วยความคิด

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

ประธาน ศพก. ครอบครัวเกษตรกรต้นแบบ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล เอกสารต่าง ๆ และจับประเด็นถอดบทเรียน

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

คำถามมีความซับซ้อน ข้อเสนอแนะคือใช้เครื่องมือต่าง ๆ หลายขั้นตอนในการวิเคราะห์แต่ละ

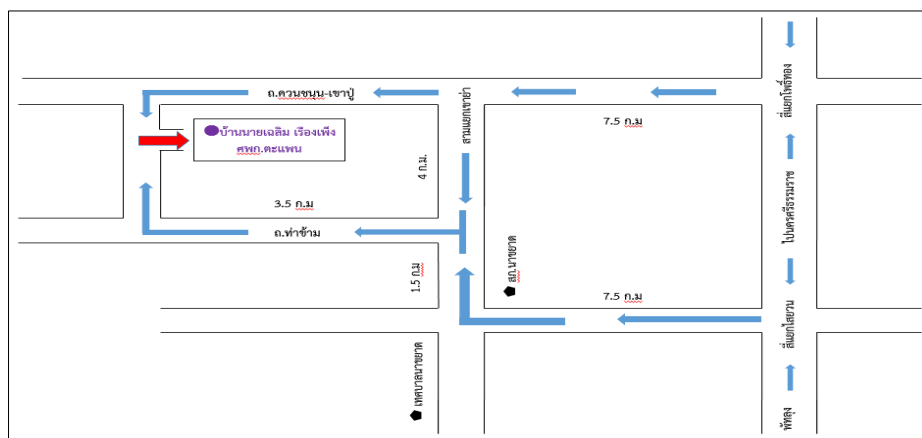
ประเด็น

ประมวลภาพกิจกรรม

ภาคผนวก

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

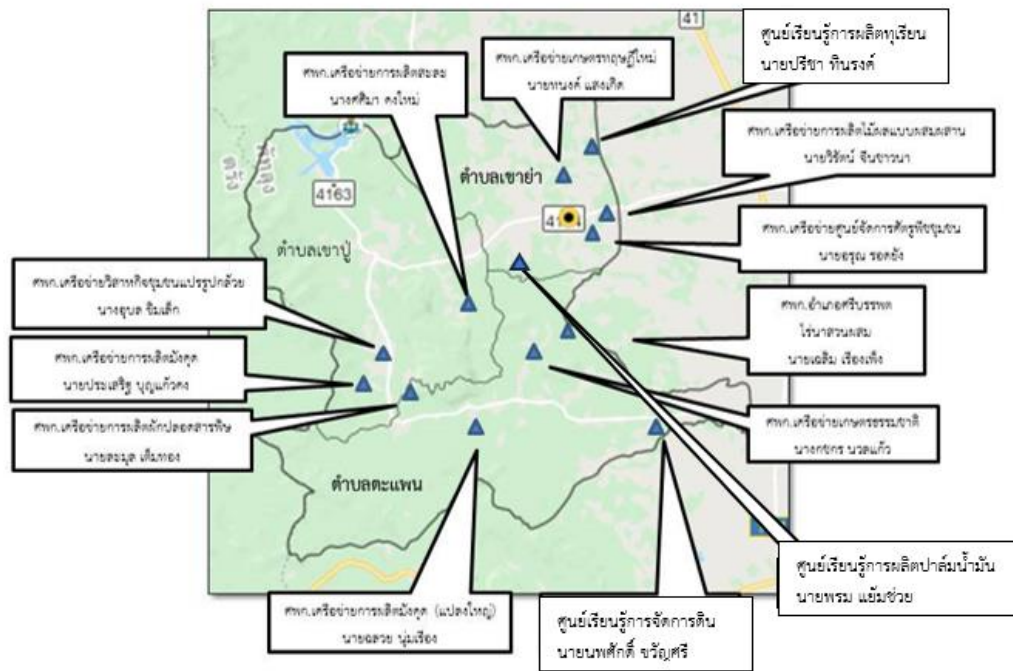
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	การผลิตไม้ผลแบบผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๒	เขาย่า	นายวิรัตน์ จินชานา	๐๘๗๒๘๕๕๗๑๕
๒	เกษตรทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	เขาย่า	นายทงค์ แสงเกิด	๐๙๓๕๘๐๙๘๖๙
๓	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๙	เขาย่า	นายอรุณ รอดยัง	๐๖๑๒๑๙๗๒๖๘
๔	การผลิตผักปลอดสารพิษ	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๒	เขาปู่	นายละมุล เต็มทอง	๐๙๘๐๔๗๘๙๙๗
๕	ศูนย์เรียนรู้การผลิตสละ	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๕	เขาปู่	นางศศิมา คงใหม่	๐๘๔๓๑๒๘๙๘๖
๖	ศูนย์เรียนรู้การผลิตมังคุด	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๘	เขาปู่	นายประเสริฐ บุญแก้วคง	๐๘๑๐๘๙๑๘๔๕

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ – นามสกุล ประธานศูนย์ เครือข่าย	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๗	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปกล้วย	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร	๘	เขาปู่	นางอุบล ชิมเล็ก	๐๘๗๒๘๗๖๑๑๕
๘	ศูนย์เรียนรู้การผลิตมังคุด (แปลงใหญ่)	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๒	ตะพาน	นายฉลวย นุ่มเรือง	๐๖๑๘๙๘๓๘๑๘
๙	เกษตรธรรมชาติ	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๘	ตะพาน	นางกชกร นวลแก้ว	๐๖๔๘๕๙๑๘๙๗
๑๐	เกษตรกรรมศรีบรรพตประชารัฐ	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๓	เขาย่า	ร้อยตรีธีระพงศ์ คงจันทร์	๐๘๙๒๙๔๕๕๗๕
๑๑	ศูนย์เรียนรู้การจัดการดิน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๖	ตะพาน	นายณพศักดิ์ ขวัญศรี	๐๘๑๒๗๙๑๗๑๙
๑๒	ศูนย์เรียนรู้การผลิตทุเรียน	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๑๐	เขาย่า	นายปรีชา ทินรงค์	๐๖๑๑๔๕๑๗๔๒
๑๓	ศูนย์เรียนรู้การผลิตปาล์มน้ำมัน	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๔	เขาย่า	นายพรม แยมช่วย	๐๙๓๐๙๔๒๑๐๓

แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

แผนที่ตั้ง ศพก.อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง

แปลงเรียนรู้

ภาพกิจกรรมเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ศูนย์เรียนรู้การผลิตสละ

ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่

ศูนย์เรียนรู้การผลิตมังคุด (แปลงใหญ่)

ศูนย์เรียนรู้การผลิตมังคุด

ศูนย์เรียนรู้การผลิตปาล์มน้ำมัน

ศูนย์เรียนรู้การผลิตผักปลอดสารพิษ

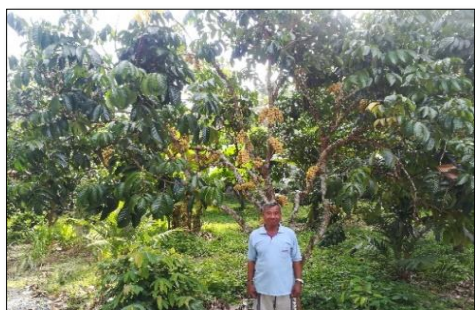
ศูนย์เรียนรู้เกษตรธรรมชาติ

ศูนย์เรียนรู้การผลิตทุเรียน

ศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตไม้ผลแบบผสมผสาน

ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรกรรมศรีบรรพตประชาชน

ศูนย์เรียนรู้วิสาหกิจชุมชนแปรรูปกล้วย

ศูนย์เรียนรู้การจัดการดิน

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

